

Peter Schrijver: 'Door de financiële situatie in Denemarken had ik geen uitdaging meer, ik wilde ondernemen en gekke dingen doen'

# Van boer naar burger



De Deense melkveehouderij verkeert in zwaar weer. Peter Schrijver en Wilma Garritsen hebben met name om de financiële situatie besloten afscheid te nemen van hun melkveebedrijf. Ze vertellen open en eerlijk over hoe hun beslissing tot stand kwam.

tekst **Florus Pellikaan**

**D**e plek voor de ontmoeting met Peter Schrijver en Wilma Garritsen zegt eigenlijk al alles. Niet op het melkveebedrijf met 400 koeien in het Deense Skovby, maar in een vakantiewoning langs de kust van het Scandinavische deel van de Noordzee vertellen ze over de beslissingen die ze in de afgelopen periode hebben genomen.

Na zeven jaar nemen ze afstand van hun Deense melkveebedrijf, dat ze samen runden met compagnon Dirk-Jan Derksen. 'Een heel aantal redenen ligt aan de basis van deze beslissing, maar de belangrijkste is toch wel de financiële situatie hier. We zijn daarom ook erg blij afscheid te kunnen nemen van deze negatieve sfeer', vertelt Peter. En Wilma vult aan: 'Het geeft rust om niet meer iedere maand de bank te bellen en te vra-

gen, maar om dat samen met zijn goede vriend Dirk-Jan Derksen te doen. 'We hebben gekozen voor een compagnon omdat we te veel mensen zien die hier slaaf zijn van hun bedrijf. Wij wilden bewust geen eenzijdig bestaan.'

Toen Veeteelt begin 2010 een reportage maakte bij Schrijver en Derksen zat er volop ambitie in beide ondernemers. Ze wilden uitbreiden van 400 naar 600 koeien en een nieuwe ligboxenstal bouwen. Toch had zich voor die tijd al een discussie tussen de twee vennoten afgespeeld. 'Tweeënhalf jaar na de aankoop van dit bedrijf wilde ik het weer verkopen. De meerwaarde die we toen konden krijgen, zouden we beiden in twintig jaar nooit meer kunnen verdienen. Met dit geld was er een wereld vol ondernemingsmogelijkheden geweest', vertelt

cedure zijn en toch afgewezen worden, waardoor je je weer op je oude baan moet richten', vertelt Peter voorzichtig en hij geeft aan met hun verhaal zeker niemand op de tenen te willen trappen.

De economische crisis zette wereldwijd door en de Deense melkveehouderij kwam in zwaar weer terecht. 'Vanaf het begin van de crisis was ik pessimistisch. Zoals bedrijven hier gefinancierd zijn, kon het bijna niet goed gaan. Banken zijn hier gewoon heel ver gegaan.'

Het bedrijf van Schrijver en Derksen was destijds voor zeventig procent gefinancierd, niets bijzonders voor Deense bedrijven. 'Maar als dan de grondprijzen bijna halveren, ben je failliet. Vervolgens heeft het "mooiebankproductendebacle" ons en vele anderen nog verder naar beneden getrokken', aldus Peter. Banken adviseerden melkveehouders namelijk om de risico's van een stijgende rente af te dichten met een swap of de lening om te zetten in vreemde valuta. Peter en Dirk-Jan deden het laatste en zetten de lening om naar Zwitserse franken. 'Na verloop van tijd werden wij door de bank echter gedwongen de lening weer terug te wisselen, terwijl de koers ongunstiger was geworden. Hierdoor kregen we er in één klap vijf miljoen kroon (bijna 700.000 euro, red.) meer schuld bij. Het was pure bedrijfsmoord.'

### Vrijwillig failliet verklaren

De hoge financieringslasten in combinatie met een lage melkprijs en hoge voerkosten zorgden ervoor dat Peter Schrijver in augustus 2011 met de boekhouder wilde overleggen over de toekomst. 'Maar Dirk-Jan zag daar de noodzaak niet zo van in en dat begreep ik ook wel', vertelt Peter en Wilma vult aan: 'De taakverdeling was zo dat Peter en ik vooral de administratie en het personeelsmanagement deden en Dirk-Jan meer de verzorging van de koeien. Door die rolverdeling werd Dirk-Jan minder met de financiële problemen geconfronteerd. Hij wist het wel, alleen voelde het voor hem waarschijnlijk wat anders.'

In mei 2012 had Peter op eigen initiatief

## 'Ik wilde de bank melden dat we de lening niet meer zagen zitten'

gen om meer geld of om de loonwerker te bellen en te vertellen dat hij nog twee maanden op de betaling moet wachten.'

### Uitbreiden naar 600 koeien

Voordat Peter en Wilma de situatie verder omschrijven, eerst nog even terug in de geschiedenis naar Nederland, waar ze tot 2006 het ouderlijk bedrijf van Peter in Wilp runden. 'We boerden daar op een pachtbedrijf dat eigendom was van een barones. Maar investeren op anderenmans grond kon ons niet langer motiveren', vertelt Peter. 'Ik had het bedrijf vroeg overgenomen door gezondheidsproblemen van mijn vader, maar ik wilde eigenlijk meer uitdaging en meer avontuur. Ik wilde bewijzen dat ik een groot bedrijf kon runnen.'

Omdat Peter en Wilma destijds al een dochter hadden, Famke, ging de voorkeur uit naar een ontwikkeld en sociaal land en viel de keuze uiteindelijk op Denemarken. Daarbij koos Peter ervoor om niet zelfstandig een bedrijf te run-

Peter. Na een korte onderbreking vervolgt hij: 'Ja, ik weet het, ik ben een onrustig persoon die wil ondernemen en niet alleen gebaande wegen volgt.'

Maar op dat moment kwamen Peter en Wilma meteen achter de keerzijde van samenwerken. 'Over een dergelijke beslissing moet je het natuurlijk wel eens zijn.' Omdat dat niet het geval was, ketsde de verkoop van het bedrijf af. Op zoek naar nieuwe motivatie besloot Peter daarom de studie MBA food & finance aan Nyenrode Business Universiteit te gaan volgen.

### Pure bedrijfsmoord

Precies op het moment dat de beide vennoten het er met een half jaar vertraging toch over eens waren dat ze de boerderij te koop zouden zetten, begon er een andere economische wind te waaien en daalde de waarde van de Deense melkveebedrijven snel. Het gevolg was dat het bedrijf niet meer te verkopen was. 'En dat voelde als ver in een sollicitatiepro-

een plan geschreven over wat naar zijn mening de beste oplossing was. 'Ik was rigouros en wilde het bedrijf vrijwillig failliet verklaren door bij de bank te melden dat we de hoogte van de lening niet meer zagen zitten. Maar omdat banken op dit moment met failliete bedrijven ook geen kant op kunnen, wilde ik aanbieden wel een nieuwe start te willen maken. Maar dit vond Dirk-Jan te exotisch en ik wilde niet langer in deze situatie doormodderen met het risico dat we er financieel nooit meer bovenop zouden komen', vertelt Peter.

'Hiermee wil ik Dirk-Jan beslist niet

ben geboren in de jaren zeventig en was gewend dat alles bergop ging. Maar misschien is het ook wel goed als onze generatie een keer de neus stoot.'

De grote beslissing was dan wel genomen, tijd voor rust was er in ieder geval nog niet. Peter en Wilma stonden voor de vraag hoe ze verder de toekomst in wilden. 'We hebben nog wel even overwogen om een kleiner melkveebedrijf in Denemarken terug te kopen, maar dan beleef je opnieuw tropenjaren. Toen we hier kwamen, was groter worden en groeien het doel, maar dat is wel iets anders geworden', vertelt Peter. Wilma ver-

ervaren hoe het voelt om iedere dag van huis te zijn en elders te werken. Sommige mensen denken misschien dat wij nu de makkelijkste weg kiezen, maar dat is niet zo. Het was in eerste instantie gemakkelijker geweest om op de boerderij door te modderen dan om nu een heel nieuw bestaan op te gaan bouwen. Toch denk ik dat er voor Dirk-Jan nog grote uitdagingen komen.'

Waarschijnlijk is Peter straks nog niet helemaal boer af, want hij staat op het punt om in Denemarken nog wat grond aan te kopen en dat te gaan verhuren. Mochten de prijzen van grond op termijn weer oplopen, dan hoopt Peter daar op deze manier toch nog van te profiteren. 'En mocht het als burger helemaal niet bevallen, dan kunnen we altijd nog opnieuw boer worden.'

## 'Misschien is het wel goed als onze generatie een keer de neus stoot'

duidelijk: 'Sinds we een dood geboren zontje hebben gehad en vervolgens onze jongste dochter Silke moeilijk werd geboren, willen we ons privéleven iets meer centraal stellen in plaats van helemaal opnieuw beginnen.'

### Nieuw bestaan opbouwen

De meest voor de hand liggende optie is om een baan te zoeken en in Denemarken te blijven wonen. 'Dat past eigenlijk ook wel bij mijn trots', vertelt Peter eindelijk. 'Het lijkt dan meer een carrièreswitch dan wanneer je naar Nederland teruggaat. Men ziet dat soms toch als met hangende pootjes terugkomen.' Maar terug naar Nederland heeft ook voordelen. 'Met name voor hen,' wijst Wilma naar de beide kinderen die zich vermaken in het zwembad van het vakantiehuisje, 'want het is nu voor hen gemakkelijker om de overstap naar Nederland te maken dan wanneer ze straks op het voorgezet onderwijs zitten.'

Vanwege deze twijfels hebben Peter en Wilma nog geen beslissing over hun woonbestemming genomen. De komende maanden studeert Peter eerst af aan Nyenrode Business Universiteit en per 1 juni begint hij als internationaal commercieel medewerker bij Digi-Star, leverancier van voermanagementpakketten. Wilma gaat op termijn en afhankelijk van de woonbestemming op zoek naar een baan als hr-medewerker. 'En dan worden we burger', glimlacht Peter, waarna hij serieus vervolgt: 'We willen

### Crisis nog niet ten einde

De laatste maanden voor de finale beslissing waren volgens Wilma erg zwaar. 'We wisten niet waar het schip zou stranden en in je hoofd ben je dan met zoveel opties bezig. In zo'n periode kun je ook gemakkelijk langs elkaar heen leven, maar het heeft ons juist dicht bij elkaar gebracht. We zijn altijd blijven praten over onze verwachtingen, hoop, bedenkingen en gevoelens. En om de negatieve sfeer te doorbreken zijn we begin vorig jaar getrouwd.'

Spijt van de emigratie hebben Peter en Wilma in ieder geval allerminst. 'De emigratie heeft me veel gebracht als persoon, maar wat er minder als zakenman. En omdat we er zoveel van hebben geleerd, wil ik ook niet dat dit lijkt als een zelig verhaal, want dat is het niet', stelt Peter. Maar heeft hij zijn vooraf gestelde doel om te bewijzen dat hij dit kon gehaald? 'We hebben samen met Dirk-Jan het bedrijf draaiende gehouden en de puntjes op de i gezet, maar ik had alleen gehoopt dat we een volgende stap hadden kunnen zetten en dat is helaas niet gelukt.'

Peter verwacht overigens niet dat de crisis al ten einde is. 'En daar kan ook de Nederlandse melkveehouderij nog wel meer dan tot nu toe mee te maken krijgen', stelt Peter en hij geeft zijn Nederlandse collega's een waarschuwing mee. 'In Nederland wordt te veel voorgefinancierd op toekomstige groei. Het is gevaarlijk om nu een grote stal te bouwen terwijl je niet zeker weet of je die in 2015 helemaal vol kunt zetten. In Denemarken waren het juist de vooruitstrevende groeiers die vaak in de problemen kwamen. Maar wat is het alternatief, op je centen gaan zitten?' |



zwartmaken, want we hebben geen behoefte aan ruzie, maar het gaf wel aan dat wij hierin heel verschillende personen zijn. Dat heeft ons ook jaren geholpen, want ieder had zijn eigen specialiteit. Maar als de visies zo grondig uit elkaar drijven, dan wordt samenwerken onmogelijk. Op den duur stelde Dirk-Jan daarom zelf voor dat ik dan maar uit het bedrijf moest stappen. Dat kon ik goed begrijpen en daar was ik ook wel voor in.'

Na een pittige onderhandeling over de financiën die Peter uit het bedrijf zou meekrijgen, overheerst nu berusting. 'Door de financiële situatie in Denemarken had ik geen uitdaging meer, ik wilde ondernemen en gekke dingen doen. Ik